

Pla d'actuació per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut (POCS 2014)

Informe de les actuacions realitzades i dels resultats obtinguts

Participació

- Departament de Benestar Social i Família
- Departament de Governació i Relacions Institucionals
- Departament d'Interior
- Departament d'Empresa i Ocupació
- Servei Meteorològic de Catalunya
- Pla integral d'urgències de Catalunya (PIUC)
- Sistema d'Emergències Mèdiques (SEM)
- Institut Català de la Salut
- Agència de Salut Pública de Barcelona
- Serveis Personals de Barcelona
- Associació Catalana de Municipis i Comarques
- Federació de Municipis de Catalunya
- Consell de Col·legis Farmacèutics de Catalunya
- Institut de Medicina Legal de Catalunya
- Consorci de Salut i Social de Catalunya
- Unió Catalana d'Hospitals
- Consorci de Serveis Socials de Barcelona
- Creu Roja

Coordinació

Departament de Salut:

- Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT)
- Servei Català de la Salut (CatSalut)

Índex

I. Introducció.....	4
II. Activitats realitzades durant l'estiu del 2014.....	11
En relació amb l'objectiu 1	11
• Dades de les defuncions funeràries associades a la temperatura en els deu municipis monitorats	12
• Dades de les defuncions judicials (Institut de Medicina Legal de Catalunya)	14
• Dades dels quatre hospitals sentinella	14
• Activació de la fase 2 d'alerta.....	17
• Valoració de l'activitat assistencial a Catalunya	24
Evolució de l'activitat d'urgències ateses a Catalunya.	24
Evolució de l'activitat d'urgències ingressades a Catalunya.	25
Distribució del nombre d'èxits hospitalaris a Catalunya.	26
Visites als centres i dispositius d'urgències d'atenció primària.....	27
En relació amb l'objectiu 2.....	28
• Actuacions realitzades des de l'atenció primària. Col·laboració amb els centres sociosanitaris..	28
• Actuacions realitzades pel SEM – 061Cat Salut Respon	32
• Actuacions realitzades per la Creu Roja	33
• Activitats realitzades pel Departament d'Interior	35
• Activitats realitzades pel Departament de Benestar Social i Família.....	36
• Activitats realitzades pel Departament d'Empresa i Ocupació.....	36
• Activitats realitzades per l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM)	38
• Activitats realitzades per la Federació de Municipis de Catalunya (FMC).	38
• Activitats realitzades pel Consorci de Salut i Social de Catalunya	38
• Distribució de materials informatius	39
• Departament de Salut.....	39
• Departament de Benestar Social i Família	39
• Departament d'Empresa i Ocupació.....	39
III. Conclusions.....	41
IV. Annexos.....	45

I. INTRODUCCIÓ

L'any 2004, el Departament de Salut i el Servei Català de la Salut (CatSalut) van posar en marxa per primera vegada el Pla d'actuació per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut (POCS). A més, hi participen el Departament de Benestar Social i Família, el Departament d'Interior, el Departament de Governació i Relacions Institucionals, el Servei Meteorològic de Catalunya, el Departament d'Empresa i Ocupació, el Pla integral d'urgències de Catalunya (PIUC), el Sistema d'Emergències Mèdiques (SEMSA), l'Institut Català de la Salut, l'Agència de Salut Pública de Barcelona, els Serveis Personals de Barcelona, l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, la Federació de Municipis de Catalunya, el Consell de Col·legis Farmacèutics de Catalunya, l'Institut de Medicina Legal de Catalunya, el Consorci de Salut i Social de Catalunya, la Unió Catalana d'Hospitals, el Consorci de Serveis Socials de Barcelona i la Creu Roja.

Els objectius del POCS 2014 van ser els següents:

1. Predir amb la màxima anticipació que permetin els mitjans tècnics les possibles situacions meteorològiques de risc.
2. Minimitzar els efectes negatius de les onades de calor sobre la salut de la població de Catalunya, i especialment dels grups més vulnerables: gent gran (sobretot els més grans de 75 anys), nadons, persones amb discapacitats físiques o psíquiques que tinguin limitada la seva autocura, persones amb malalties cròniques, persones fràgils que viuen soles, persones amb condicions socials precàries, pacients que prenen medicacions que actuen sobre el sistema nerviós central, persones que realitzen una activitat física intensa o aquelles que han de romandre a l'aire lliure o hi han de fer activitat física (incloses les activitats laborals), etc.
3. Coordinar les mesures i els recursos existents a Catalunya per fer front a les possibles onades de calor.

Per tal de complir els objectius esmentats es van plantejar les **ACTUACIONS SEGÜENTS**:

1. Objectiu 1

Predir amb la màxima anticipació que permetin els mitjans tècnics les possibles situacions meteorològiques de risc per calor (de l'1 de juny al 30 de setembre).

Per tal d'aconseguir portar a bon terme aquest objectiu, les actuacions proposades van ser les següents:

- a) Registrar les temperatures diàries observades (màxima i mínima) i la humitat, així com les previsions amb 48 hores d'anticipació de deu ciutats de Catalunya: Barcelona, l'Hospitalet de Llobregat, Manresa, Mataró, Santa Coloma de Gramenet, Sabadell, Terrassa, Girona, Lleida i Tarragona.
- b) Valorar les previsions en funció dels **preavisos** (entre 36 i 96 hores d'anticipació) i dels **avisos** (entre 0 i 60 hores d'anticipació) de situació meteorològica de perill (SMP) emesos per l'SMC. Les SMP poden tenir sis graus de probabilitat d'ocurrència.

Els **graus 1 a 3 de SMP** indiquen diferents **probabilitats d'ocurrència de temperatura màxima extrema**.

Grau 1 (en color groc): probabilitat de temperatura màxima extrema inferior a un 30%,

Grau 2 (en color groc): probabilitat de temperatura màxima extrema entre un 30 i un 70%, i

Grau 3 (en color taronja): probabilitat de temperatura màxima extrema superior a 70%.

Quan hi hagi un grau 1, 2 o 3 correspon a un **avís de SMP de llindar baix**.

Els **graus 4 a 6 de SMP** indiquen diferents **probabilitats d'ocurrència d'una onada de calor** (3 dies consecutius de temperatura màxima extrema).

Grau 4 (en color taronja): probabilitat d'onada de calor inferior a un 30%,

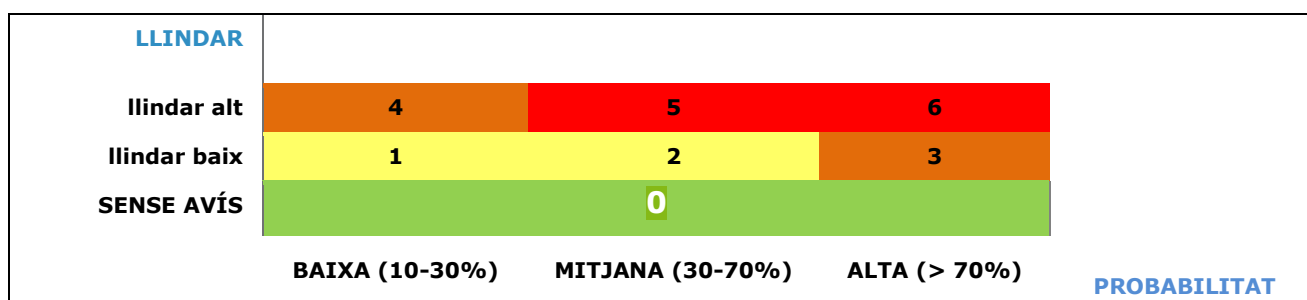
Grau 5 (en color vermell): probabilitat entre un 30 i un 70%, i

Grau 6 (en color vermell): probabilitat d'onada de calor superior a un 70%.

Quan hi hagi un grau 4, 5 o 6 correspondrà a un **avís de SMP de llindar alt**.

Figura. Graus de perill segons la probabilitat d'ocurrència

 SENSE PERILL (0)	 PERILL ALT (3-4)
 PERILL MODERAT (1-2)	 PERILL MOLT ALT (5-6)

Segons això, les situacions possibles van ser:

- Avís de temperatura màxima extrema (avís de SMP de llindar baix):** s'ha d'activar aquest avís quan en les 60 hores següents estigui prevista la superació del percentil 98 de la temperatura màxima diària del període d'estiu.
- Avís d'onada de calor (avís de SMP de llindar alt):** s'ha d'activar aquest avís quan en les 60 hores següents estigui prevista la superació del percentil 98 de la temperatura màxima diària del període d'estiu durant **tres dies consecutius**.

Cada nivell d'avís SMP es podria activar o desactivar de manera independent a cada comarca.

Cal tenir en compte que, quan un avís de SMP agrupa un conjunt de comarques amb una mateixa probabilitat de superació de cert llindar meteorològic, significa que es preveu que dins la zona formada per aquest grup de comarques pot superar-se, en alguns punts, el llindar amb la probabilitat assignada, però no que hagi de passar a totes les comarques que la integren.

Enllaç a la informació general d'una situació meteorològica de perill (font: SMC)

- c) Fer un **monitoratge diari de les dades funeràries** dels mateixos deu municipis, i recollir-ne les defuncions, l'edat i el sexe.
- d) Complementàriament, es disposa de les dades d'activitat i de mortalitat hospitalària diària a quatre hospitals sentinella de Barcelona.
- e) Fer un monitoratge diari de les morts judicials dels mateixos deu municipis i de les morts per cop de calor a tot Catalunya.
- f) Estar coordinats amb el Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat en el marc del Pla d'accions preventives contra els efectes de l'excés de temperatures sobre la salut.

2. Objectiu 2

Minimitzar els efectes negatius de les onades de calor sobre la salut de la població de Catalunya.

Per tal d'aconseguir dur a terme aquest objectiu, les actuacions proposades van ser les següents:

- a) Recomanacions **per a la població general des de la pàgina web de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT)** <http://salutpublica.gencat.cat> >vigilància de salut pública>altres programes>[POCS](#) (annex 1 del document "POCS, Estiu de 2014").

- b) Difusió d'un **cartell de recomanacions** (annex 2 del document "POCS, Estiu de 2014") **des de la pàgina web de l'ASPCAT**>Vigilància de Salut Pública>Altres programes> ([POCS un estiu ben fresc.pdf](#)) per tal que es pogués fer ús per part dels **centres sanitaris, oficines de farmàcia**, etc, així com un **vídeo amb els consells bàsics** per a aquells centres que disposessin de pantalles a les sales d'espera. Aquest vídeo es va facilitar a les oficines de farmàcia des d'on es va fer un reforç informatiu a la població. Així mateix, els Col·legis de Farmacèutics van **incidir sobre les recomanacions per minimitzar els efectes negatius de les onades de calor**, a fi que les oficines de farmàcia poguessin continuar informant adequadament la població.

L'ASPCAT va elaborar una **videocàpsula**, d'1,5 minuts de durada, que es va difondre a centres sanitaris, ajuntaments, YouTube, etc. A partir d'aquesta càpsula es van seleccionar **bits** de 17 segons que es van divulgar a diferents llocs públics: pantalles de metro, aeroport, etc. I també es podia trobar al web de l'ASPCAT.

- c) Informació a través del servei telefònic **061 CatSalut Respon**. Es van atendre totes les consultes de la població relacionades amb una possible onada de calor.
- d) El **Departament de Benestar Social i Família, des del Servei de Recursos Propis**, va fer una difusió del díptic a tots els centres de gent gran i discapacitats, mitjançant el seu lloc web www.gencat.cat/benestarsocialifamilia en l'àmbit temàtic de "gent gran" i "persones amb discapacitat", amb informació sobre els factors de risc i les mesures de protecció ([bsf_mesures_calor_2014.pdf](#)) (annex 3 del document "POCS, Estiu de 2014").
- e) Recomanacions a l'ambient laboral. El **Departament d'Empresa i Ocupació** va fer difusió del seu díptic de recomanacions *El treball i la calor: més prevenció a l'estiu* (annex 4 del document "POCS, Estiu de 2014") i va difondre informació sobre el tema a la seva pàgina web: [Departament d'empresa i ocupació > Seguretat i salut laboral > Riscos laborals i consells per prevenir-los > Mesures de prevenció per factors de risc > La calor a l'estiu](#). A més, aquest any es va distribuir un peu de signatura de correu electrònic amb l'enllaç

corresponent a la pàgina web del Departament d'Empresa i Ocupació, i van fer distribució de tuïts.

- f) Recomanacions **per al personal sanitari** que treballa amb poblacions de risc als centres d'atenció primària (CAP), centres de salut mental (CSM), centres sociosanitaris, i hospitals (annex 5 del document "POCS, Estiu de 2014").
- g) Actualització de **censos de persones fràgils** als ajuntaments, centres d'atenció primària i serveis socials per tal de poder-hi intervenir
- h) Difusió de comunicats i d'avisos per calor i per onada de calor des del Centre de Coordinació Operativa de Catalunya (CECAT).
- i) Difusió d'informació des de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques.
- j) Difusió d'informació des de la Federació de Municipis de Catalunya.
- k) Difusió d'informació des del Consorci de Salut i Social de Catalunya als seus associats (centres sanitaris i d'atenció a la dependència en l'àmbit de la gent gran d'arreu de Catalunya)
- l) Activació del PROCICAT i de les mesures d'emergència en cas necessari.

3. Objectiu 3

Coordinar les mesures i els recursos existents a Catalunya per fer front a les possibles onades de calor.

La coordinació del POCS la realitzen l'Agència de Salut Pública de Catalunya i el Servei Català de la Salut. Es coordinen els organismes i departaments següents: Servei Meteorològic de Catalunya, Departament d'Interior, Pla integral d'urgències de Catalunya (PIUC), Sistema d'Emergències Mèdiques (SEMSA), 061CatSalut Respon, Departament de Benestar Social i Família, Departament de Governació i Relacions Institucionals, Departament d'Empresa i Ocupació, Serveis Personals de Barcelona, Associació Catalana de Municipis i Comarques, Federació de Municipis de Catalunya, Consell de Col·legis Farmacèutics de Catalunya, Institut de Medicina

Legal de Catalunya, Consorci de Salut i Social de Catalunya, Unió Catalana d'Hospitals, Consorci de Serveis Socials de Barcelona i Creu Roja.

Les activitats que es duen a terme per aconseguir la coordinació de mesures per fer front a possibles onades de calor són fonamentalment les següents:

- Revisió del Pla i posada a punt.
- Reunió prèvia al començament de la temporada d'aplicació del POCS per tal de posar en marxa els mecanismes de vigilància, de comunicació i d'alerta necessaris dins del Pla. En aquesta reunió també s'avalua la temporada anterior.
- Reunions, en cas necessari, entre els diferents organismes i departaments participants per tal de portar a terme els objectius 1 i 2.

A continuació desenvoluparem les actuacions realitzades per tal d'aconseguir els objectius 1 i 2.

II. ACTIVITATS REALITZADES A L'ESTIU 2014

En relació amb l'objectiu 1

A partir del dia 1 de juny es van recollir les temperatures diàries i les previsions de deu ciutats de Catalunya: Barcelona, l'Hospitalet de Llobregat, Manresa, Mataró, Santa Coloma de Gramenet, Sabadell, Terrassa, Girona, Lleida i Tarragona. També es va fer un monitoratge diari de les defuncions proporcionades per les funeràries dels mateixos deu municipis, tal com s'estableix en el nivell d'actuació 0 del POCS.

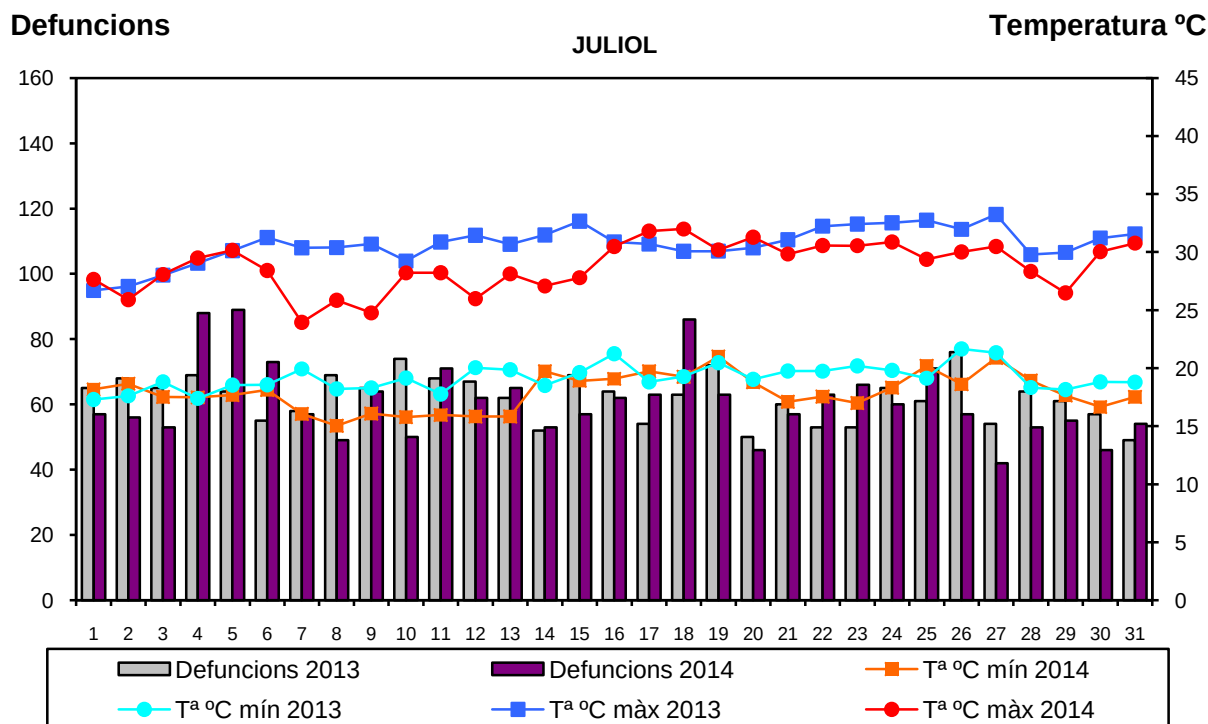
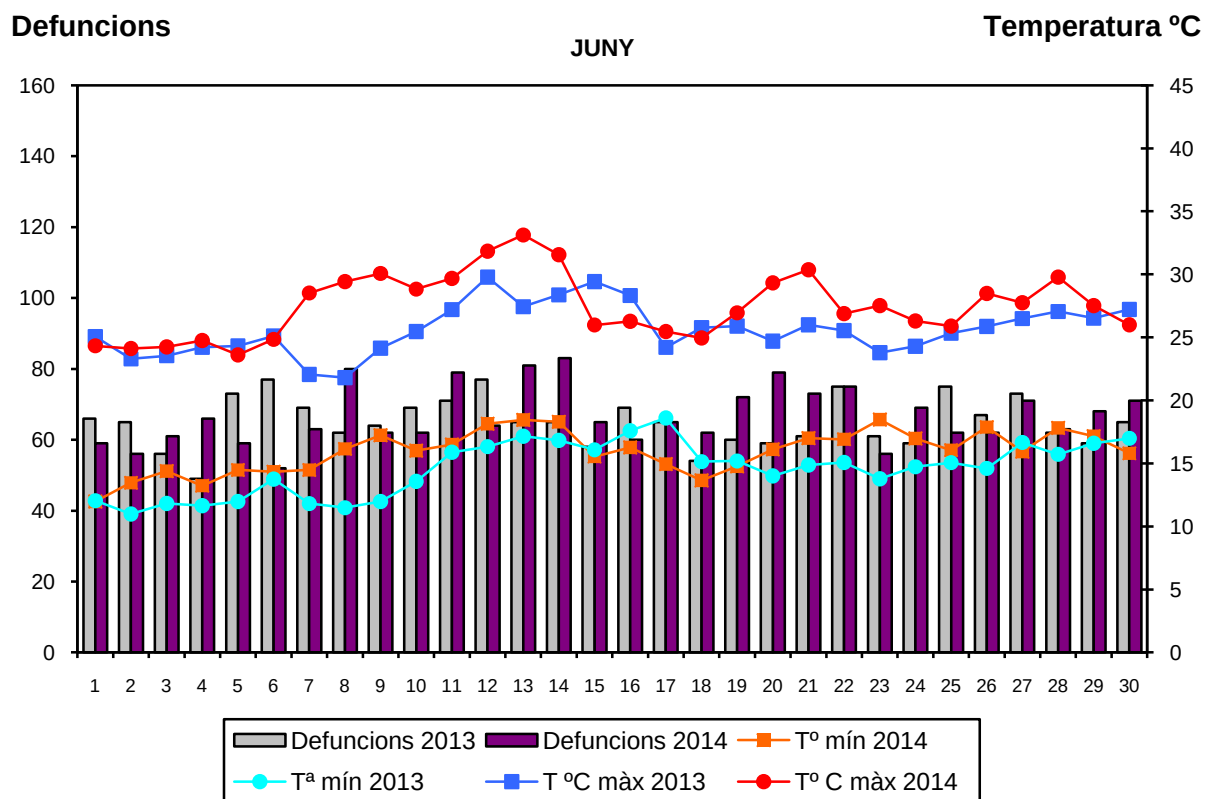
També es van registrar diàriament, a partir del dia 15 de juny, les dades d'activitat hospitalària de quatre grans hospitals de Barcelona (Hospital Universitari Vall d'Hebron, Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Hospital Clínic i Hospital del Mar).

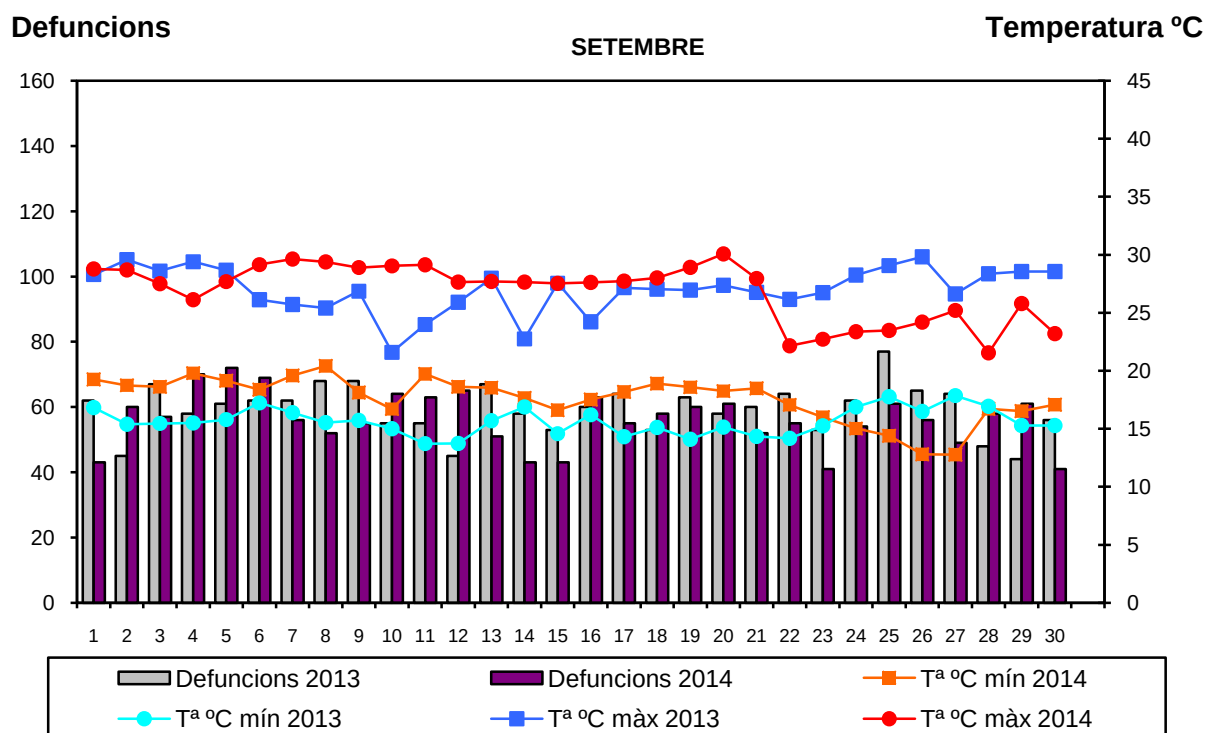
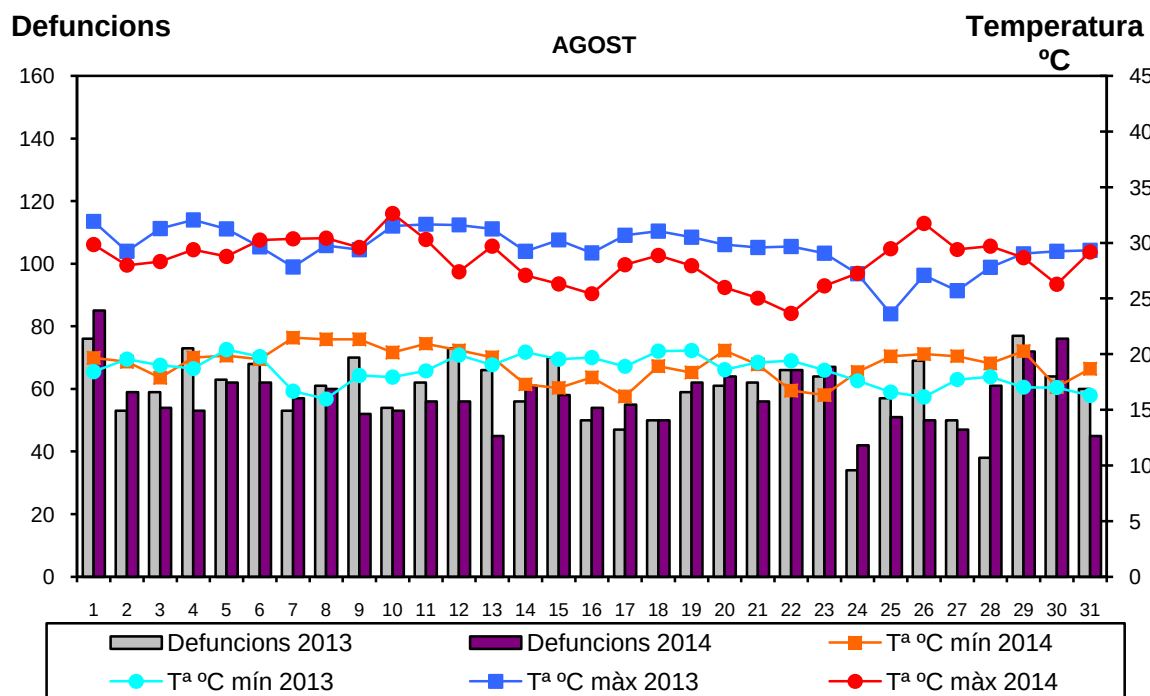
A partir del dia 15 de juny des de la Subdirecció de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública (SGVRESP) de l'ASPCAT, es va fer una divulgació setmanal qualitativa de les dades de temperatures i defuncions, tal com s'estableix en la fase d'actuació 1 del POCS. La fase 1 de vigilància diària i divulgació setmanal de la valoració qualitativa de les dades de temperatures i defuncions es va mantenir activa fins el dia 31 d'agost.

Durant el mes de setembre es va continuar fent el seguiment diari de les dades de temperatures i defuncions.

Les dades obtingudes han estat les següents:

Dades de les defuncions funeràries associades a la temperatura en els deu municipis monitorats

Dades de les defuncions judicials (Institut de Medicina Llegal de Catalunya)

Durant aquest període, l'Institut de Medicina Legal de Catalunya va dur a terme el control de les morts judicials i no va practicar cap autòpsia derivada de mort per cop de calor i per tant no va notificar cap cas.

Dades dels quatre hospitals sentinella (Vall d'Hebron, Hospital Clínic, Sant Pau i Hospital del Mar)

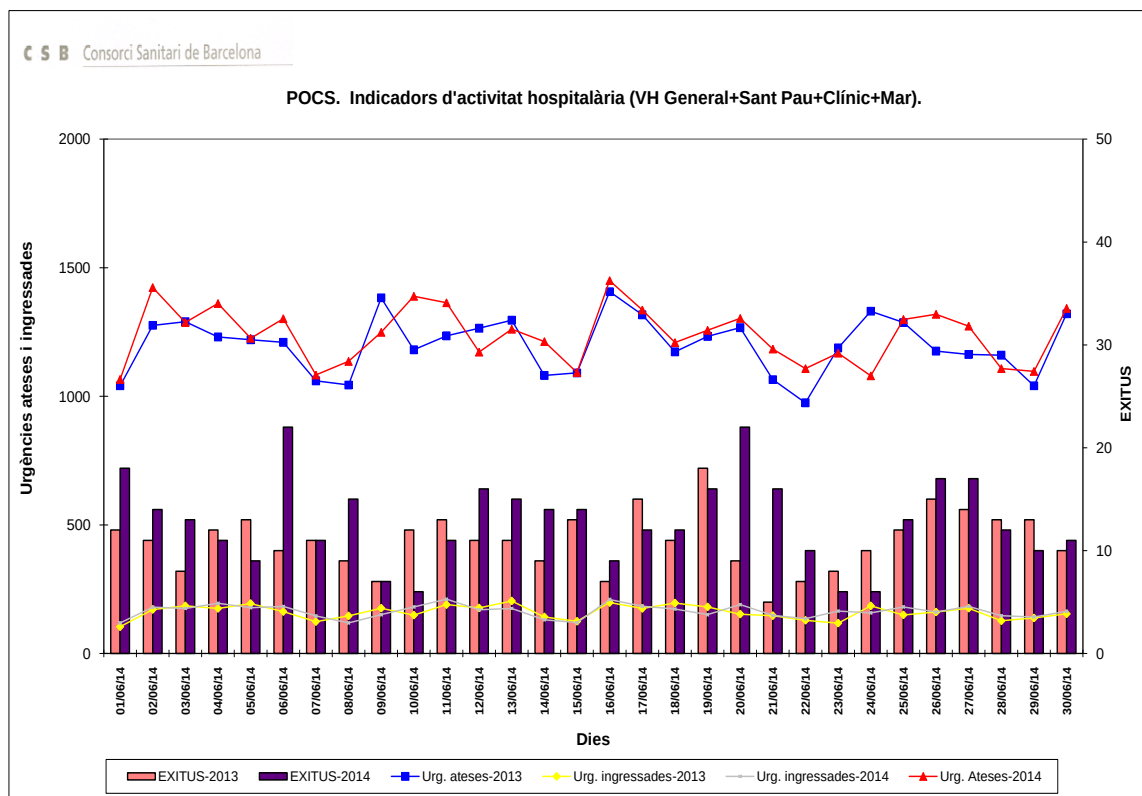
Per tal de controlar l'evolució de l'activitat assistencial de forma més exhaustiva, diàriament es monitoren les xifres d'activitat, d'urgències ateses i ingressades, i la mortalitat hospitalària dels quatre centres hospitalaris sentinella de Barcelona (Vall d'Hebron, Hospital Clínic, Sant Pau i Hospital del Mar). El comportament d'aquestes dades ens és útil com a referència i alerten de les variacions importants que van succeint, encara que els resultats no siguin estrictament extrapolables a la globalitat de Catalunya. A continuació figuren els gràfics que es van elaborant per dur a terme el seguiment. El seguiment de dades diàries d'aquests **quatre hospitals sentinella** fan referència als mesos de juny, juliol, agost i setembre:

La font de la qual procedeixen totes les dades és de l'aplicació informàtica del Pla integral d'urgències de Catalunya (PIUC).

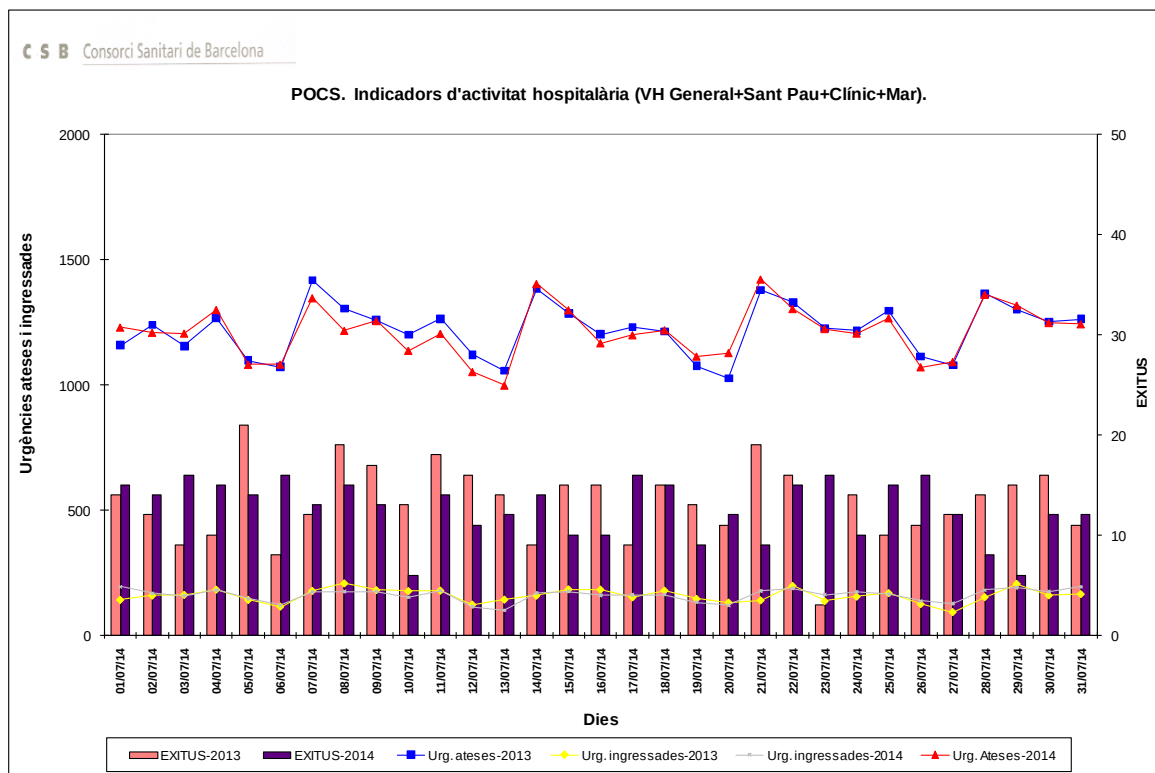
Pel que fa a les urgències ateses a aquests quatre hospitals sentinelles, l'activitat durant els mesos de juny, juliol, agost i setembre a l'estiu del 2014 va ser un 1,4% més elevada que l'any anterior. Pel que fa a les urgències ingressades, la diferència ha estat d'un 3,5% més al 2014 respecte al 2013.

Quant als èxits, aquests han tingut un comportament diferent al llarg d'aquest quatre mesos, tot i què el volum total és un 1,7% més elevat al 2014 respecte a l'any anterior.

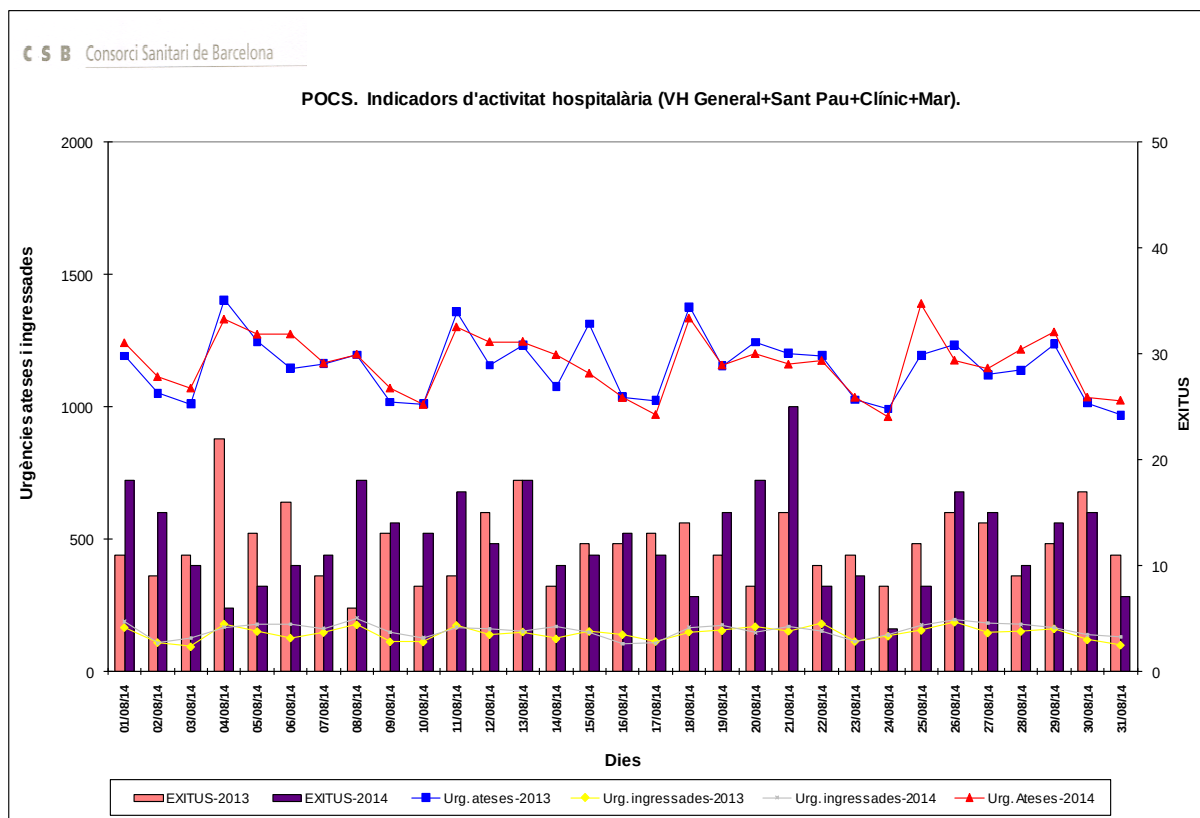
Mes de juny

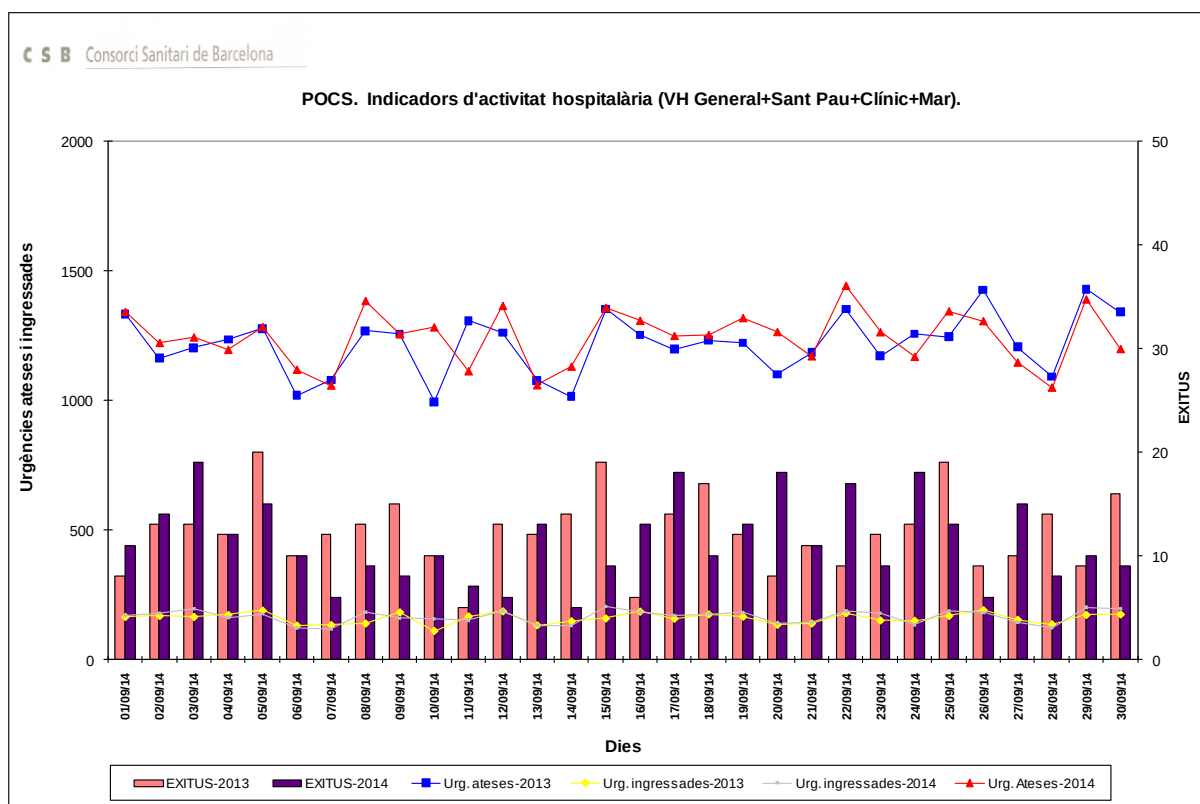
Mes de juliol

Mes d'agost

Mes de setembre

ACTIVACIÓ DE LA FASE 2 D'ALERTA

L'estiu de 2014, el Servei Meteorològic de Catalunya **no va emetre cap avís d'onada de calor**, tot i que sí que va alertar d'una situació **de temperatura màxima extrema** mitjançant preavisos i avisos en les ocasions següents:

JULIOL

Al mes de juliol va haver-hi **els següents avisos per situació meteorològica de perill (SMP) per calor de llindar baix o temperatura màxima extrema**:

- **Dimecres 16 de juliol de 2014**

El dimecres 16 de juliol **de 2014**, el Servei Meteorològic de Catalunya va emetre un **avís** de situació meteorològica de perill de **llindar baix** per al dijous 17 i el divendres 18 de juliol (figura 1), amb un grau de probabilitat baix en algunes comarques de Lleida i de l'Alt Pirineu (per al dia 17) i en algunes comarques de Girona (per al dia 18). Aquest avís es va actualitzar el dijous 17. El divendres 18 l'avís de SMP es va donar per finalitzat.

Davant d'aquest avís de temperatura màxima extrema, l'ASPCAT va activar la fase 2 del POCS, i va difondre els avisos amb consells bàsics per evitar els efectes perjudicials causats per la calor. Així mateix, la Direcció General de Protecció Civil del Departament d'Interior, a través del CECAT, va difondre els comunicats amb els avisos i consells preventius dirigits als municipis i a la població general (figura 2). Tal com està protocol·litzat al POCS, davant de temperatura màxima extrema no es va fer cap actuació extraordinària.

Figura 1: Avis de SMP per temperatura màxima extrema emes el dimecres 16 de juliol per l'SMC

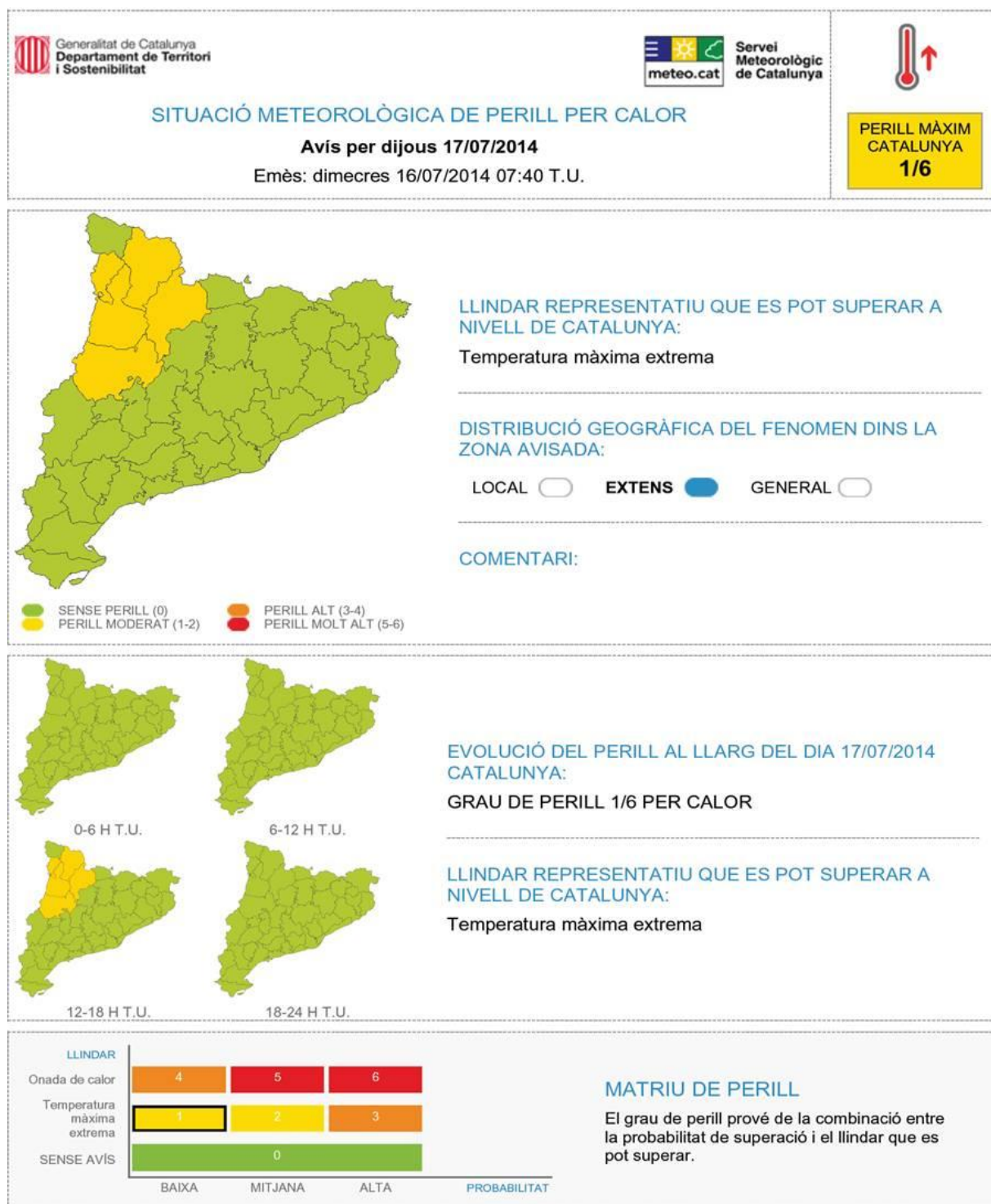

Figura 2: Comunicat del CECAT per difondre l'avís del dia 17 i 18 de juliol.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior

protecció civil

CECAT-Centre de Coordinació operativa de Catalunya

ACTUALITZACIÓ DE L'AVÍS DE SITUACIÓ DE RISC PER CALOR

Es comunica que, en base a les previsions meteorològiques emeses pel Servei Meteorològic de Catalunya i per les afectacions que es preveu que se'n poden derivar, correspon mantenir l'avís de risc per calor per temperatura màxima extrema.

El llindar establert pel Servei Meteorològic de Catalunya es correspon amb la superació de la temperatura màxima diària de cada municipi establerta pel percentil 98.

El percentil 98 és el valor estadístic que indica que només el 2% de dies dels mesos d'estiu, la temperatura màxima ha estat superior a aquest valor. Aquest percentil, pren un valor diferent a cada municipi en funció de les temperatures màximes que s'hi assoleixen.

Consulteu aquí el valor del percentil 98 del vostre municipi:
<http://www20.gencat.cat/docs/meteocat/Continguts/Divulgacio%20Meteorologica/Entendre%20les%20prediccions/static%20files/TaulaSMR-Calor.pdf>

Es manté la previsió d'episodi de temperatura màxima extrema per avui i demà. A la previsió per avui dijous s'han afegit 4 comarques de la demarcació de Lleida: Garrigues, Segrià, Pla d'Urgell i Urgell, a més de les indicades a la previsió d'ahir de la demarcació de Lleida i Alt Pirineu i Aran.

Per demà divendres es manté la previsió per a les mateixes comarques que avui i s'afegeixen les comarques de l'Alt Empordà, La Garrotxa i Pla de l'Estany de la demarcació de Girona.

El període horari afectat és de 14 a 20 h. (hora local) i la distribució geogràfica del fenomen dins la zona avisada és de caràcter extens.

Aquest avís ja s'ha fet arribar als grups vinculats.

La situació de risc contemplada en aquest comunicat es donarà per finalitzada, sense necessitat d'una comunicació de tancament per part del CECAT, un cop acabi el període meteorològic especificat; sempre i quan no s'actualitzi la informació amb una nova comunicació.

Cal recordar que l'avís no comporta l'activació de cap pla d'emergència.

Si el vostre municipi disposa de xarxa RESCAT recordeu de tenir connectat el terminal.

Barcelona, dijous, 17 juliol 2014
10:48:50 h

AGOST

Durant el mes d'agost es va produir un avís més per part del SMC de temperatura màxima extrema.

• Dilluns 25 d'agost

El dilluns 25 d'agost l'SMC va emetre un avís de temperatura màxima extrema a algunes comarques del litoral de Barcelona, Tarragona i Terres de l'Ebre per al dimarts 26 d'agost (figura 3), que es va actualitzar el dimarts al matí. L'ASPCAT va fer difusió de l'avís i dels consells preventius (figura 4). L'avís va finalitzar el mateix dimarts a la tarda (figura 5).

Figura 3: Avís de SMP per temperatura màxima extrema emès el dilluns 25 d'agost per l'SMC

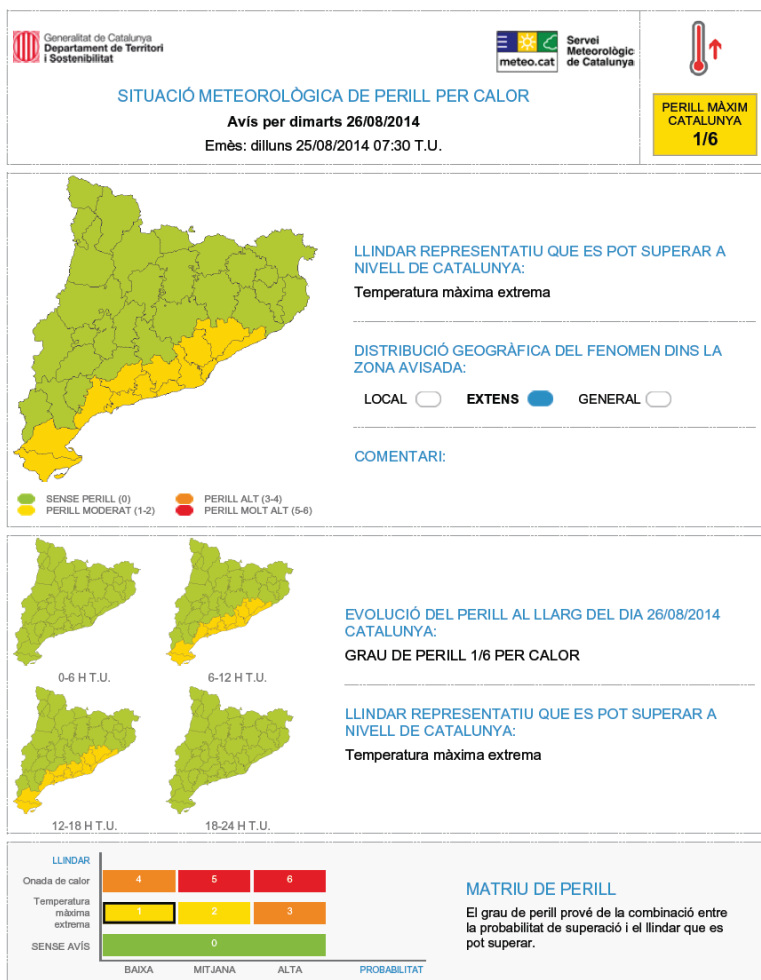

Figura 4: L'ASPCAT fa difusió de l'avís a tots els participants del Pla i comunica la fase 2 i l'enllaç als consells preventius

De: SGVE

Enviat el: dilluns, 25 / agost / 2014 11:46

Tema: Meteo.cat - Avís SMP (Calor)

Benvolguts,

Per a la vostra informació us fem arribar l'avís emès pel Servei Meteorològic de Catalunya **per al dia 26/08/2014**. Les comarques afectades per l'avís són: el Baix Camp, El Baix Ebre, El Baix Llobregat, El Baix Penedès, El Barcelonès, El Garraf, El Maresme, El Montsià, El Tarragonès, El Vallès occidental, El Vallès Oriental, L'Alt Camp i L'alt Penedès.

Per a més informació: www.meteo.cat/servmet/smp/index.html

L'ASPCAT comunica que el Pla d'actuació per prevenir els efectes de les possibles onades de calor sobre la salut (POCS) entra en **fase 2**. Cal recordar que la **situació meteorològica de Perill de temperatura màxima extrema**, no comporta cap tipus d'actuació extraordinària, només tenir coneixement de la situació i estar alerta.

Adjuntem a continuació els **consells bàsics** donats des de l'ASPCAT que poden evitar els problemes causats per la calor, i que podeu trobar a l'enllaç de l'ASPCAT: [POCS consells](#), conjuntament amb el material divulgatiu.

Consells per evitar els problemes causats per la calor

1. Protegiu-vos del sol i la calor

A casa, controleu la temperatura:

- Durant les hores de sol, tanqueu les persianes de les finestres on toca
- Obriu les finestres de casa durant la nit, per refrescar-la
- Estigueu-vos a les estances més fresques
- Recorreu a algun tipus de climatització (ventiladors, aire condicionat, ventalls) per refrescar l'ambient. Si no teniu aire condicionat, mireu de passar les hores de més calor, o com a mínim dues hores al dia en llocs climatitzats (centres comercials, cinemes, biblioteques, etc.)
- Refresqueu-vos sovint amb dutxes, tovalloles mullades amb aigua, etc

Al carrer, eviteu el sol directe:

- Porteu una gorra o un barret
- Utilitzeu roba lleugera (com la de cotó), de colors clars i que no sigui ajustada
- Procureu caminar per l'ombra, estar sota un para-sol quan sigueu a la platja i descansau en llocs frescos del carrer o en espais tancats que estiguin climatitzats
- Porteu aigua i beveu-ne sovint
- Mulleu-vos una mica la cara i, fins i tot, la roba
- Vigileu en els trajectes amb cotxe durant les hores de més sol i no hi deixeu els infants o a persones fràgils amb les finestres tancades

2.Reduïu l'activitat física a les hores de més calor

- Eviteu sortir a les hores del migdia, que és quan fa més calor
- Reduïu les activitats intenses

3.Beveu força i vigileu l'alimentació

- Beveu aigua i suc de fruita tant com pugueu, fins i tot sense tenir set
- No prengueu begudes alcohòliques
- Eviteu els menjars molt calents i els que aporten moltes calories

4.Ajudeu els altres. Si coneixeu gent gran o malalta que viu sola:

- Mireu de visitar-los un cop al dia
- Ajudeu-los a seguir aquests consells
- Si prenen medicació, reviseu amb el seu metge si aquesta pot influir en la termoregulació i si s'ha d'ajustar o canviar

5.On os podeu informar?

- Informeu-vos sobre els horaris dels **centres d'atenció primària** que teniu més a prop, tant del vostre municipi com del lloc on aneu de vacances
- Recordeu el número de **CatSalut Respon (061)**, que us pot atendre diàriament, durant les 24 hores. Allí us poden donar consells de salut, indicar-vos els centres sanitaris més propers, o si es necessari, activar una atenció domiciliària.
- Recordeu que a les **oficines de farmàcia** podeu obtenir informació sobre com evitar els problemes causats per la calor
- Seguiu les [prediccions meteorològiques](#) perquè us anticiparan els dies més calorosos
- Acudiu amb antelació als professionals sanitaris i socials per prevenir els possibles problemes per a la vostra salut

Us recordem que trobareu **les recomanacions per als professionals** al [document "POCS, Estiu de 2014"](#)

Figura 5: Finalització de l'episodi de calor, comunicat per l'SMC el dimarts 26 d'agost

Cada dia l'SMC va actualitzar les dades en relació amb les comarques implicades i a la seva probabilitat d'afectació. Igualment es van anar actualitzant els comunicats des de l'ASPCAT i des del CECAT.

Durant la fase 2 d'alerta no es va observar cap augment significatiu en el nombre de defuncions en comparació amb les de l'any anterior. Tampoc no es va observar cap increment significatiu en les dades de mortalitat hospitalària ni d'urgències ateses o ingressades en els quatre hospitals sentinella.

No es va notificar cap cop de calor.

De totes les informacions incloses als comunicats emesos pel CECAT, se'n van fer trameses diàries als municipis afectats, els consells comarcals i serveis territorials de Protecció Civil, els cossos operatius, el 012 i el 112, les empreses de subministraments, els diversos estaments de les administracions autonòmica i estatal, els gestors de serveis i els serveis de predicció i comunicació, així com a la premsa a través de les notes de premsa del Gabinet de Protecció Civil, que també en va fer difusió a través del Twitter @emergenciescat.

VALORACIÓ DE L'ACTIVITAT ASSISTENCIAL A CATALUNYA

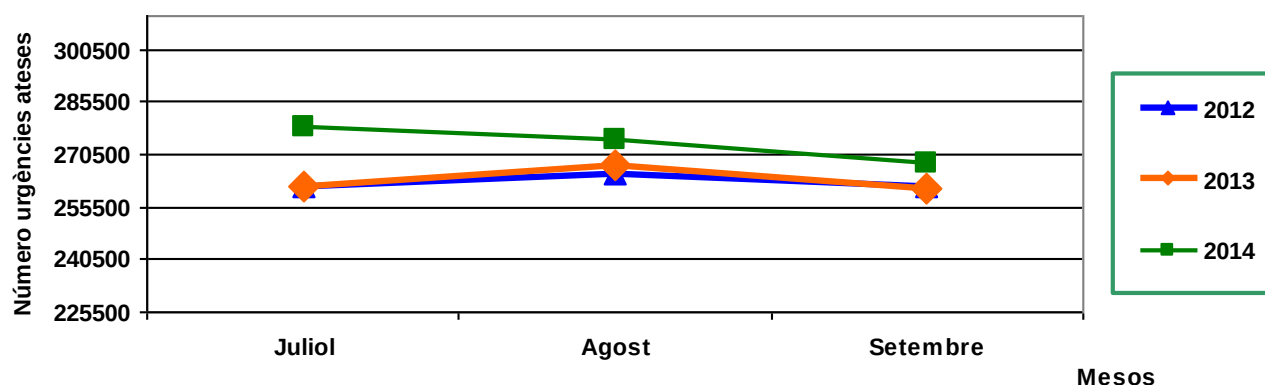
És un fet constatat, mitjançant nombroses investigacions, la relació que existeix entre la morbiditat i mortalitat i les altes temperatures a l'estiu. Per això és important estudiar les diferents variables amb què comptem des del punt de vista assistencial com és, per una banda, l'activitat realitzada als hospitals de Catalunya (urgències ateses, urgències ingressades i èxits) i la realitzada als centres d'atenció primària (CAP) tant en el mateix centre com al domicili; per una altra banda, també es important identificar i registrar els pacients considerats fràgils que són susceptibles de patir afectació per la calor.

A continuació es detalla l'activitat assistencial de l'estiu 2014, en comparació amb altres estius (2012, 2013).

Evolució de l'activitat d'urgències hospitalàries ateses a Catalunya^(*)

Anys	Juliol	Agost	Setembre	TOTAL
2012	261.150	265.010	261.115	787.275
2013	261.127	267.348	260.911	789.386
2014	278.362	274.866	268.309	821.537

(*) Dades obtingudes de l'aplicació informàtica PIUC

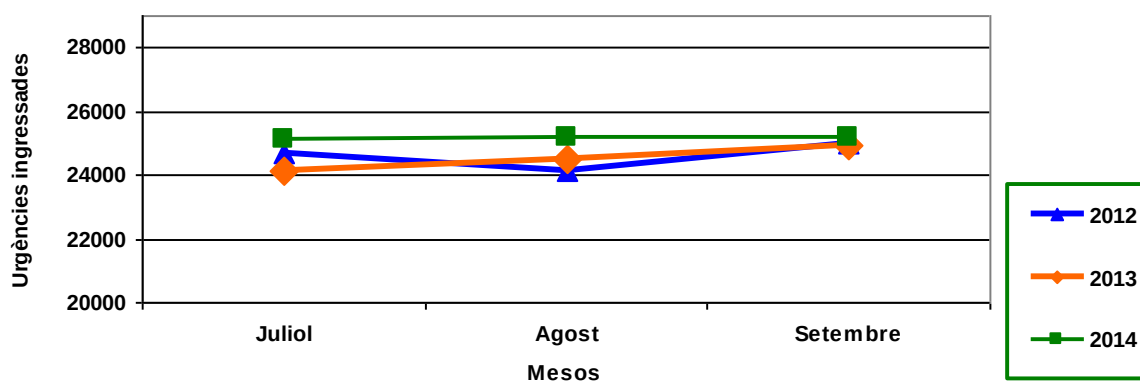

A la gràfica anterior es pot observar que a l'estiu 2014 hi va haver més activitat d'urgències hospitalàries en comparació amb els estius anteriors.

Evolució de l'activitat d'urgències hospitalàries ingressades a Catalunya^(*)

Anys	Juliol	Agost	Setembre	TOTAL
2012	24.670	24.108	25.012	73.790
2013	24.119	24.523	24.912	73.554
2014	25.133	25.199	25.207	75.539

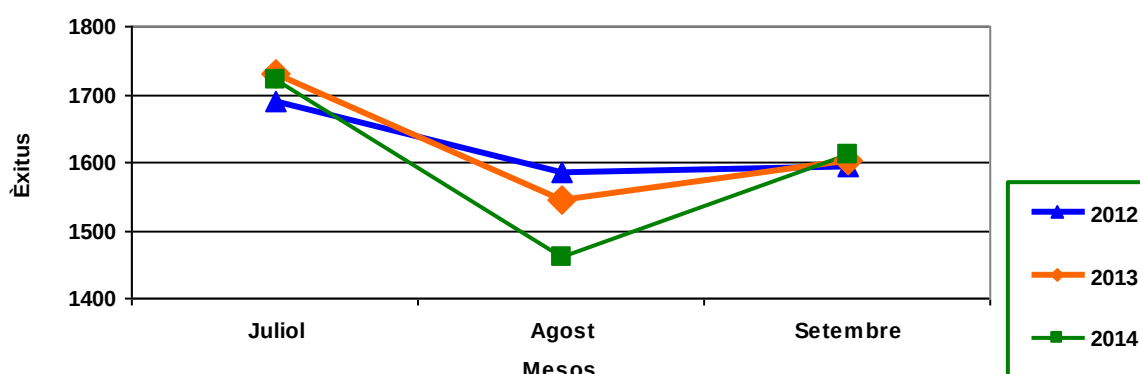
(*) Dades obtingudes de l'aplicació informàtica PIUC

El nombre d'urgències ingressades està molt relacionat amb la gravetat dels processos i l'estat de salut previ de les persones, encara que hi ha molts altres factors que les condicionen. Tot i aquests altres condicionants, verifiquem que el nombre dels ingressos del 2014 ha estat més elevat que el 2012 i 2013 durant els tres mesos d'estiu.

Distribució del nombre d'èxits hospitalaris a Catalunya

Anys	Juliol	Agost	Setembre	TOTAL
2012	1.690	1.585	1.594	4.869
2013	1.730	1.546	1.604	4.880
2014	1.721	1.460	1.612	4.793

Pel que fa als èxits hospitalaris, les dades globals de l'estiu de 2014 són molt similars a les del 2013 en els mesos de juliol i setembre, i tenen valors més baixos respecte al més d'agost. Tot i així, es tracta de diferències no significatives si es fa una valoració de l'estiu des d'un punt de vista global.

Visites als centres i dispositius d'urgències d'atenció primària

	VISITES EAP			VISITES A URGÈNCIES		
	CENTRE	DOMICILI	TOTAL	CENTRE	DOMICILI	TOTAL
juny-13	2.625.870	85.391	2.711.261	179.316	9.854	189.170
juny-14	2.664.396	89.031	2.753.427	186.327	9.773	196.100
% Variació	1,47%	4,26%	1,56%	3,91%	-0,82%	3,66%
jul-13	2.834.299	91.323	2.925.622	180.858	8.770	189.628
jul-14	2.814.213	93.211	2.907.424	174.810	8.569	183.379
% Variació	-0,71%	2,07%	-0,62%	-3,34%	-2,29%	-3,30%
ag-13	1.904.247	70.611	1.974.858	200.398	9.553	209.951
ag-14	1.829.706	68.896	1.898.602	202.196	10.557	212.753
% Variació	-3,91%	-2,43%	-3,86%	0,90%	10,51%	1,33%
sep-13	2.500.204	77.877	2.578.081	180.383	9.359	189.742
sep-14	2.569.787	92.082	2.661.869	173.646	9.131	182.777
% Variació	2,78%	18,24%	3,25%	-3,73%	-2,44%	-3,67%
Període Juny- agost 13	7.364.416	247.325	7.611.741	560.572	28.177	588.749
Període Juny-agost 14	7.308.315	251.138	7.559.453	563.333	28.899	592.232
% Variació	-0,76%	1,54%	-0,69%	0,49%	2,56%	0,59%

Dades procedents de l'e-CAP de l'ICS

Si analitzem de forma conjunta els tres mesos d'estiu, podem destacar que al 2014 es van realitzar menys visites als centres d'atenció primària que l'any anterior, amb un -0,69%, però van augmentar lleugerament les visites domiciliàries realitzades pels equips d'atenció primària (1,54%).

En canvi, als centres d'atenció continuada (serveis d'urgències de primària) l'activitat s'ha incrementat tant pel que fa a les visites als centre (0,49%) com al domicili (2,56%). Tot i així estem parlant d'un increment total d'un 0,59%

En relació amb l'objectiu 2

ACTUACIONS REALITZADES DES DE L'ATENCIÓ PRIMÀRIA. Col·laboració amb els centres sociosanitaris. Persones de risc identificades en cas d'onada de calor

Des que es va iniciar el POCS l'any 2004, l'atenció primària ha tingut un paper fonamental en l'accés a la població diana a la qual s'adrecen les accions (persones de risc davant de canvis bruscs i sostinguts de temperatura).

La taula següent mostra el resultat de les accions que s'han dut a terme en les diferents regions sanitàries, tot i que cal tenir en compte que les xifres totals no sempre són exhaustives, atès que en alguna regió sanitària no es disposava d'informació de determinats centres.

Encara que pot haver-hi variabilitat a l'hora de valorar les persones de risc davant la calor entre els diferents centres, els resultats i l'esforç per identificar i registrar tots els pacients susceptibles de ser afectats per la calor han estat molt satisfactoris, i s'ha obtingut una informació molt valuosa per a qualsevol actuació que calgui dur a terme.

Persones en risc en cas d'onada de calor

- * Persones més grans de 75 anys.
 - * Persones amb discapacitats físiques o psíquiques i limitacions de mobilitat o autocura.
 - * Persones amb hipertensió arterial, diabetis, malalties cardiorespiratòries, hepàtiques, Parkinson, Alzheimer, obesitat o altres malalties cròniques.
 - * Altres persones que, per la seva situació personal, el CAP de referència consideri necessari atendre.
 - * Persones que prenen una medicació especial (tranquil·litzants, antidepressius, psicòtrops o diürètics).
-

Actuacions realitzades des de l'atenció primària per regió sanitària. Persones de risc identificades en cas d'onada de calor. Estiu del 2014

REGIONS	Persones de risc identificades en cas d'onada de calor			Persones de risc ateses		Centres sociosanitaris		Difusió de mesures			
	cens Actualitzat	A domicili	AI CAP	A domicili	AI CAP	Contacte serveis socials AP	cens Contrastat	Fulletons	propri Material	Xerrades	Altres
Lleida	100%	3.394	128.003	1087	10.536	-	60%	100%	50%	0%	100%
Alt Pirineu i Aran	100%	535	8.194	3	3	100%	100%	100%	0%	0%	43%
Girona	100%	7.324	269.583	7.443	137.093	95%	93%	32%	90%	41%	90%
Terres de l'Ebre	100%	1.947	20.330	1001	9.098	-	-	100%	0%	0%	-
Tarragona	100%	6.446	52.013	5.709	39.121	100%	100%	97%	24%	79%	12%
Catalunya Central (*)	100%	4.187	61.457	1.894	14.541	80.9%	80.9%	100%	90%	88%	90%
Barcelona ciutat	93,9%	23.096	375.935	17.851	214.396	33,9%	14,5%	43,8%	29,7%	10,9%	30,9%
Àmbit Metropolità	78,2%	29.157	596.969	11.740	114.181	45,5%	26,2%	65,5%	36,6%	16,3%	73,7%
TOTAL	95%	76.086	1.512.484	46.728	538.969	69%	32%	68%	35%	15%	71%

Regions sanitàries	Exclusivament si s'activa el nivell d'alerta 2			
	Trucades motivades per la calor	Nombre de visites motivades per la calor		Persones fràgils
	Nombre	Domicili	CAP	Nombre de trucades de seguiment
Lleida	0	0	0	0
Alt Pirineu i Aran	0	0	0	0
Girona	0	0	0	0
Terres de l'Ebre	0	0	0	0
Tarragona	0	1.211	0	3.769
Catalunya Central	68	66	156	8
Barcelona ciutat	0	0	0	0
Àmbit Metropolità	0	0	0	0
TOTAL	68	1.277	156	3.777

En gairebé la totalitat de les regions sanitàries, es va ampliar l'actualització del cens de persones grans fràgils i es va arribar al 95%. En conjunt, es va intervenir en un 62,8% de les persones diana al domicili (46.728 persones ateses al domicili sobre les 76.086 persones identificades com a persones de risc) i en un 64% al CAP (538.969 persones ateses sobre el total de 1.512.484 persones identificades).

La majoria de regions sanitàries van considerar el contacte amb els serveis socials. El contacte establert entre l'AP i els centres sociosanitaris va oscil·lar entre un 34% i un 100% dels casos. El cens es va contrastar a totes les regions i presenta variacions importants (d'un 14,5% a un 100%).

La difusió de mesures preventives es va generalitzar i en alguns casos va arribar a percentatges que oscil·len entre un 32% i un 100%, fonamentalment mitjançant la distribució de fullets. La utilització d'aquest material va fer disminuir la utilització de material propi, tot i que varia entre les diferents regions sanitàries: alguna no en va utilitzar mentre que altres en van fer servir entre un 24% i un 90% dels casos. La realització de xerrades i altres mesures també va ser molt variable; de fet, la reiteració de la prevenció individual mitjançant el consell personalitzat tant a la consulta com als domicilis va provocar la disminució de xerrades i altres mesures utilitzades anteriorment. Amb relació a l'estiu anterior, els resultats en la difusió de mesures van ser força similars, tal com ja calia esperar, atès que fa diversos anys que es duu a terme un pla preventiu per a onades de calor.

Les altres accions que es van dur a terme van ser: programes/consells en emissores de ràdio, educació individual i col·lectiva, difusió per megafonia de consells genèrics durant el període d'actuació, informació web, seguiment telefònic, revistes d'associacions de veïns, consells a la consulta i valoració de necessitats individuals, ampliació en la distribució de material i xerrades a casals del municipi, presentació del programa a l'ajuntament, difusió a la premsa, cartes adreçades a totes les persones censades com a persones considerades de risc, jornades d'aigua als barris, difusió i contactes amb forces públiques, seguiment institucions geriàtriques i psiquiàtriques,

xerrades informatives a professionals, ajut de sanitat respon, protocols i realització de crides o pregonis als pobles petits.

Pel que fa a la fase 2 d'alerta, es van repartir ampolles d'aigua a persones de risc, es va augmentar la freqüència de mesures preventives en les pantalles del CAP, es va reforçar el suport de la persona cuidadora, així com les trucades telefòniques i les visites als domicilis.

Les accions realitzades en fase 2 d'alerta es van realitzar en dues regions sanitàries: Tarragona i Catalunya Central.

ACTUACIONS REALITZADES PEL SEM – 061CatSalut Respon

061CatSalut Respon participa en el POCS amb tres línies d'actuació ben definides:

- Informació als ciutadans sobre els efectes que una possible onada de calor pot causar sobre la salut i consells per prevenir aquests efectes. També informa sobre les mesures a prendre davant d'un cop de calor.
- Seguiment i control dels malalts fràgils, en col·laboració amb els equips d'atenció primària en cas que s'esdevingui una onada de calor.
- Atenció de les consultes rebudes per trastorns relacionats amb la calor, ja sigui amb resolució telefònica amb un consell de salut, o activant algun recurs (metges a domicili o ambulància de qualsevol tipus) en cas de ser necessari el trasllat a un centre hospitalari.

L'any 2014 i durant tot el període POCS **no** es va activar en cap moment l'alerta per **onada de calor**. Per tant, **les consultes rebudes van ser esporàdiques**.

Quant al seguiment de pacients, el SEM aquest any va rebre peticions de suport i col·laboració de diversos centres sanitaris, i va realitzar les actuacions següents:

- **EAP La Pau.** Durant el mes de juliol es van fer trucades a **30 pacients** identificats com a fràgils per recordar-los els consells per evitar els efectes de la calor.
- **Mutua de Terrassa.** Durant el mes de juliol es van fer trucades a **238 pacients** identificats com a fràgils per recordar-los els consells.
- **EAP Peralada.** Va sol·licitar el seguiment específic de **27 pacients** només en cas d'onada de calor. No es va fer perquè aquesta situació no es va produir.
- **SAP Barcelonès Nord-Maresme.** Va sol·licitar el seguiment específic d'**11 pacients** només en cas d'onada de calor. No es va fer perquè aquesta situació no es va produir.

ACTUACIONS REALITZADES PER LA CREU ROJA

La Creu Roja ha fet les actuacions següents:

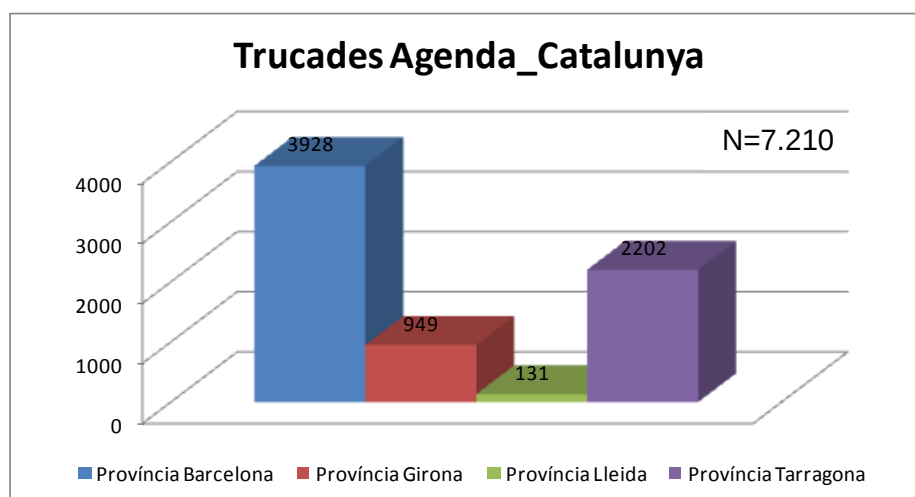
- Visites domiciliàries: realització de visites en el propi domicili pel que fa les persones més fràgils i/o vulnerables.
- Xerrades de prevenció i sensibilització: activitats en grup per informar de la importància de la prevenció dels efectes de la calor, i facilitar consells a seguir en diferents circumstàncies (domicili, àpats, etc.).
- Seguiment telefònic: trucades de seguiment a l'àmbit autonòmic amb una periodicitat setmanal a través dels centres de contacte locals, en el marc de la campanya específica Onada de Calor, que fan possible durant la realització el seguiment de l'estat de salut i també facilitar consells i treballar els hàbits saludables. En el marc d'aquesta campanya han estat donats d'alta 1.782 usuaris (taula 1) i s'han efectuat 2.085 trucades.

També s'ha realitzat el seguiment telefònic pel que fa als usuaris de proximitat, a través dels centres de contacte locals dins la campanya Agenda-Catalunya, aprofitant el seguiment periòdic que es realitza durant tot l'any (setmanal, quinzenal o mensual), i s'han facilitat recomanacions i consells sobre la importància de la prevenció dels efectes de la calor. S'han efectuat un total de 7.210 trucades al territori de Catalunya (figura1).

Taula 1: Distribució dels usuaris donats d'alta a la campanya Onada de Calor segons la província

TOTAL USUARIS	
Província	Usuaris
Barcelona	912 (51%)
Tarragona	614 (35%)
Girona	256 (14%)
TOTAL	1.782

Figura 1: Distribució territorial de les trucades dins la campanya Agenda-Catalunya

Creu Roja ha realitzat un total de 9.512 accions relacionades amb la prevenció dels efectes de la calor.

ACTIVITATS REALITZADES PEL DEPARTAMENT D'INTERIOR

Activitats realitzades per la Direcció General de Protecció Civil del Departament d'Interior, a través del CECAT (Centre de Coordinació Operativa de Catalunya)

Durant la fase 0 i 1 del POCS:

- Va posar a disposició dels municipis la guia per al procediment d'actuació municipal per onades de calor. Aquesta guia fa especial èmfasi en l'organització municipal per a la gestió de l'emergència, per tal que la resposta municipal sigui planificada i dimensionada correctament.
- Va posar a disposició dels municipis una base de dades per facilitar l'elaboració dels censos relacionats amb l'onada de calor a través de la pàgina web en el següent fil: Web del Departament d'Interior > Àrea d'actuació de Protecció civil > Plans de protecció civil > Plans de protecció civil a Catalunya > Eina per elaborar el cens municipal per onada de calor > Base de dades (enllaç: [Cens municipal per onada de calor](#)).

Durant la fase 2 del POCS

Des del Centre de Coordinació Operativa de Catalunya (CECAT) es difonen els comunicats i avisos corresponents en cas de temperatura màxima extrema o d'onada de calor, a partir de la informació facilitada pel Servei Meteorològic de Catalunya en relació amb les situacions meteorològiques de perill, adjuntant-hi els consells preventius facilitats pel Departament de Salut, tant per als municipis com per a la població en general.

Durant l'estiu del 2014 no s'ha activat en cap ocasió el Pla de protecció civil de Catalunya (PROCICAT) per onada de calor, tot i que sí que s'han emès dos avisos per situacions de perill **per temperatura màxima extrema**, sempre a partir de les informacions facilitades pel Servei Meteorològic de Catalunya (SMC) i sempre en coordinació amb el Departament de Salut. Cal destacar que ni durant el mes de juny

ni durant el de setembre es va emetre cap avís, i van quedar restringits als mesos de juliol i agost.

De totes les informacions que contenien els comunicats emesos pel CECAT, se'n van fer trameses diàries als municipis afectats, els consells comarcals i serveis territorials de Protecció Civil, els cossos operatius, el 012 i el 112, les empreses de subministraments, els diversos estaments de les administracions autonòmica i estatal, els gestors de serveis i els serveis de predicció i comunicació, així com a la premsa a través de les notes de premsa del Gabinet de Protecció Civil; també se'n va fer difusió a la ciutadania a través de la web de la Generalitat www.gencat.cat/interior/protecciocivil, del Twitter @emergenciescat, de l'aplicació mòbil gencat.mobi i de la pàgina de Facebook <https://ca-es.facebook.com/emergenciescat>.

ACTIVITATS REALITZADES PEL DEPARTAMENT DE BENESTAR SOCIAL I FAMÍLIA

El Servei de Recursos Propis del Departament de Benestar Social i Família va fer una difusió del díptic a tots els centres mitjançant el seu lloc web, en l'àmbit temàtic de "Gent gran" i "Persones amb discapacitats", amb informació sobre els factors de risc i les mesures de prevenció.

Es van difondre tots els avisos, per mitjà del correu electrònic, a les diferents direccions dels centres en relació amb la predicció sobre la comarca i la seva probabilitat d'afectació. Es van anar actualitzant els comunicats en la mesura que se'n van produir variacions.

ACTIVITATS REALITZADES PEL DEPARTAMENT D'EMPRESA I OCUPACIÓ

Durant l'estiu de 2014 el Departament d'Empresa i Ocupació va dedicar un espai al seu web al POCS i en va fer difusió ([Departament d'Empresa i Ocupació > Seguretat i salut laboral > Riscos laborals i consells per prevenir-los > Mesures de prevenció per factors de risc > La calor a l'estiu](#)). Aquest espai conté recomanacions i consells de prevenció per a persones en llocs de treball amb exposició a altes temperatures a

l'estiu que s'agreguen amb l'onada de calor i està estructurat en els apartats següents:

1. Breu explicació de com la calor pot afectar els treballadors, les temperatures de risc, els consells bàsics per a treballadors i per a l'empresa, les ocupacions fortament exposades a patir la calor, i els símptomes i primers auxilis.
2. Accés a les publicacions següents:
 - a. El treball i la calor: més prevenció a l'estiu (annex 4 del document POCS 2014).
 - b. El treball en ambients calorosos.
 - c. Ambient tèrmic per calor.
 - d. Enllaç a la informació i consells per als ciutadans del Departament de Salut.

3. Peu de signatura

Es va distribuir un nou peu de signatura en tots els correus electrònics de la Subdirecció General de Seguretat i Salut Laboral (SGSSL) i també es va convidar als altres agents a incorporar aquest peu de signatura als seus correus electrònics. Aquest peu de signatura disposa d'un enllaç a la pàgina web de recomanacions i consells de prevenció en aquells llocs de treball amb exposició a altes temperatures a l'estiu. El peu de signatura s'ha enviat en tots els correus en el període de juny a setembre

4. Distribució de tuïts

ACTIVITATS REALITZADES PER L'ASSOCIACIÓ CATALANA DE MUNICIPIS I COMARQUES (ACM)

- Carta adreçada a tots els seus ajuntaments i ens locals associats (annex 1).
- Informació pràctica amb tots els enllaços per a l'elaboració dels plans de prevenció, enviada a tots els ajuntaments i ens locals associats
- Imatge gràfica de la campanya i enllaç al web de Salut Pública a la pàgina principal del web de l'ACM durant la campanya d'estiu.

ACTIVITATS REALITZADES PER LA FEDERACIÓ DE MUNICIPIS DE CATALUNYA (FMC)

- Carta adreçada (mitjançant correu electrònic) als ens adherits a la FMC (ajuntaments, consells comarcals i diputacions), amb informació sobre el Pla d'actuació per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut (POCS 2014), amb especial atenció als plans de protecció civil municipal, així com els enllaços per elaborar els plans de prevenció municipals (annex 2).
- Difusió de la informació mitjançant el lloc web de la Federació de Municipis de Catalunya amb enllaços, al Canal Salut, al Meteocat i a plans de protecció civil: <http://www.fmc.cat/ACTUALITAT/default.cfm/ID/19672/T/pla-actuacio-prevenir-efectes-onades-calor-sobre-salut-.htm>.

ACTIVITATS REALITZADES PEL CONSORCI DE SALUT I SOCIAL DE CATALUNYA

- Difusió de la informació del POCS (document del Pla, material de la campanya, enllaç web, etc.) als centres associats al CSC (centres de salut i d'atenció a la dependència) a través dels canals habituals de difusió: correu electrònic, Butlletí del CSC, web i Twitter des del moment que s'activa la campanya.
- Difusió immediata dels avisos de les situacions meteorològiques de risc per temperatura màxima extrema o per onada de calor als associats, per correu electrònic, posant un especial èmfasis en la població més vulnerable.

DISTRIBUCIÓ DE MATERIAL INFORMATIU

Es va fer des de diferents departaments.

Departament de Salut

L'any 2014 el Departament de Salut no va editar en suport paper cap material específic.

El cartell i el vídeo amb consells informatius bàsics per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut van ser difosos mitjançant el web del Departament de Salut per tal que els usuaris se'ls poguessin baixar: a la pàgina web de l'ASPCAT al següent enllaç:

http://salutpublica.gencat.cat/ca/sobre_lagencia/campanyes_de_salut_publica/estiu/consells_contra_la_calor/

També es va elaborar una **videocàpsula** de 1,5 minuts que es va difondre als ajuntaments, centres sanitaris, YouTube, etc. A partir d'aquesta videocàpsula es van seleccionar **bits** de 17 segons que es van divulgar a diferents llocs públics: metro, aeroport, etc.

Departament de Benestar Social i Família

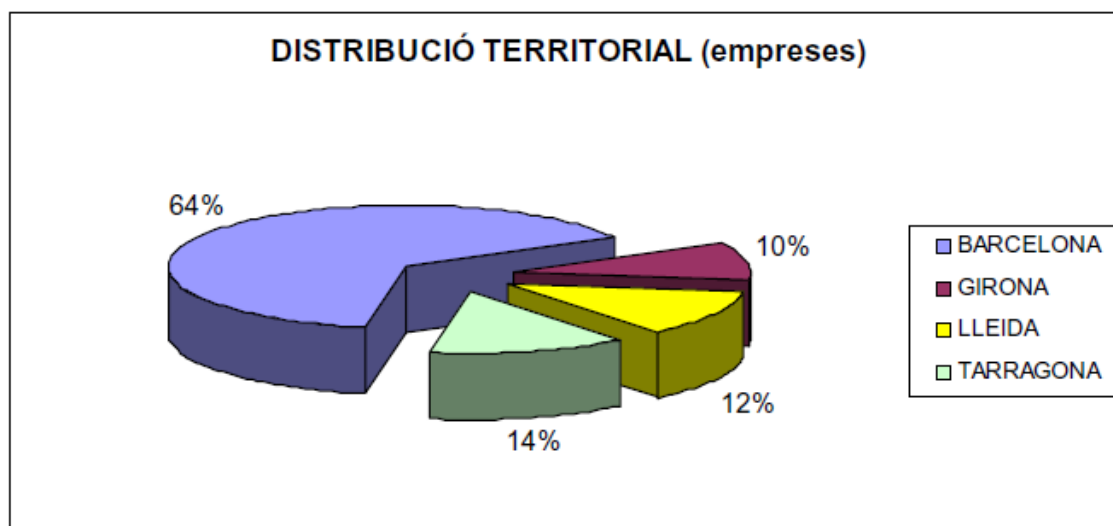
El Departament de Benestar Social i Família, mitjançant el Servei de Recursos Propis, va fer una difusió del díptic a tots els centres de gent gran i discapacitats, mitjançant el seu lloc web www.gencat.cat/benestarsocialifamilia en l'àmbit temàtic de "gent gran" i "persones amb discapacitat", amb informació sobre els factors de risc i les mesures de protecció ([bsf_mesures_calor_2014.pdf](#))

Departament d'Empresa i Ocupació

El nombre total de distribucions des de l'espai web va ser de 27.330. El 64% d'aquestes distribucions es va fer a la demarcació de Barcelona, el 14% a Tarragona, el 12% a Lleida i el 8% a Girona (gràfic 1).

Aquesta distribució es va adreçar majoritàriament a les empreses petites. El 69% es va enviar a empreses de menys de 9 treballadors, el 23% a empreses de 10 a 49 treballadors i la resta, el 8%, a empreses de ≥ 50 treballadors.

Gràfic 1: Distribució als espais web segons distribució territorial

Quan analitzem la distribució d'acord amb la grandària de l'empresa i la demarcació territorial, observem que Barcelona és la demarcació que ha fet la distribució de forma majoritària, en tot tipus d'empreses segons la grandària. En segon lloc hi ha la demarcació de Tarragona. En les empreses de menys de 9 treballadors i les de 10 a 49 treballadors segueix en segon lloc Tarragona després Lleida i en darrer lloc Girona. En les empreses de més 50 treballadors el segon lloc l'ocupa la demarcació de Tarragona, després Girona i en darrer lloc, Lleida.

La distribució anava dirigida als sectors d'activitat que estan més exposats a risc de temperatures més altes i els més afectats per l'onada de calor, d'acord amb la classificació catalana d'activitats econòmiques, és a dir, sobretot els que realitzen treballs exteriors. Aquests sectors són el del comerç a l'engròs i al detall, el d'indústries manufactureres, el sector de la construcció, activitats professionals, científiques i tècniques.

III. CONCLUSIONS

- El dia 16 de juliol, l'SMC va emetre amb un avís de SMP per temperatura màxima extrema referent al 17 i 18 de juliol. L'avís es va donar per finalitzat el dia 18.

Durant el mes d'agost, l'SMC va alertar de SMP per temperatura màxima extrema el 25 d'agost fent referència al 26 d'agost. Va finalitzar el mateix 26.

Durant aquests períodes, en els quals es va preveure una pujada de temperatures (SMP de llindar baix), el Departament de Salut va activar la fase 2 del POCS.

Aquest estiu l'**SMC** no va emetre cap avís d'onada de calor i, per tant, no es va haver d'activar el PROCICAT.

Durant aquests períodes, cada dia l'SMC va anar actualitzant les dades en relació amb les comarques afectades i amb la seva probabilitat d'afectació. Igualment, l'**ASPCAT** i el **CECAT** van anar actualitzant els comunicats i les actuacions.

- En general, no es va observar un augment significatiu en el nombre de defuncions en els deu municipis sentinella, amb unes dades semblants a les registrades els anys anteriors amb normalitat meteorològica i sense diferències significatives pel que fa a l'any 2013.
- Pel que fa a les urgències ateses als quatre hospitals sentinel·les, l'activitat durant els mesos de juny, juliol, agost i setembre a l'estiu del 2014 va ser un 1,4% més elevada que l'any anterior. Pel que fa a les urgències ingressades, la diferència ha estat d'un 3,5% més al 2014 respecte del 2013.

Quant als èxits, han tingut un comportament diferent al llarg d'aquests quatre mesos, tot i que el volum total és un 1,7% més elevat el 2014 respecte a l'any anterior.

- En relació amb les dades assistencials a tot Catalunya segons el **PIUC**, durant els mesos de juliol a setembre el nombre total d'urgències ateses i ingressades al 2014 van ser una mica més elevat que al 2013, mentre que el nombre de les èxits va ser una mica inferior que al 2013
- La realització de les accions preventives va donar uns resultats satisfactoris en l'atenció i el control de la salut poblacional.
- Durant aquest període, l'**Institut de Medicina Legal de Catalunya** no va notificar cap defunció per cop de calor.
- Pràcticament a totes les regions sanitàries es va fer l'**actualització del cens** de persones grans fràgils per la calor i es va arribar al 95% dels centres d'atenció primària. Es va atendre un 62,8% de les persones diana al domicili (46.728 persones ateses al domicili sobre les 76.086 identificades com a persones de risc) i un 64% al CAP (538.969 persones ateses sobre el total de 1.512.484 identificades).
- A les regions sanitàries es va establir **contacte entre els centres d'atenció primària i els centres sociosanitaris** en un 69% (entre un 34% i un 100% dels casos). El cens es va contrastar en totes les regions, encara que amb una important variabilitat entre si (del 14,5% al 100%).
- La difusió de mesures preventives va arribar a percentatges de fins al 68% dels CAP de tot Catalunya, fonamentalment mitjançant la distribució de fullets en premsa escrita..
- Pel que fa a la fase 2 d'alerta, es va augmentar la freqüència d'emissió de mesures preventives en les pantalles del CAP.

- L'activitat de **061 CatSalut Respon** va anar dirigida a l'atenció de consultes quant als efectes d'una possible onada de calor sobre la salut i els consells per prevenir-los, principalment durant els avisos de temperatura màxima extrema. A l'EAP La Pau es va fer el seguiment de 30 pacients i a la Mutua Terrassa, de 238 pacients.
- **Creu Roja** va fer 9.296 accions entre trucades per fer seguiments, i alhora facilitar informació i consells sobre les altes temperatures a l'àmbit autonòmic, visites domiciliàries de manera puntual i xerrades de prevenció i sensibilització en grup.
- L'**ACM** va informar tots els ajuntaments i ens locals associats sobre la necessitat de disposar de plans locals específics en cas d'emergència per donar-hi una bona resposta mitjançant una carta i enllaços al web.
- La **FMC** va informar tots els ajuntaments i ens locals adherits sobre els plans d'actuació municipals i sobre el POCS 2014 mitjançant una carta i enllaços al web.
- El **Departament de Salut** va posar a disposició dels professionals de la salut un cartell informatiu a través del seu espai [web a l'ASPCAT](#) i el va distribuir mitjançant correu electrònic als centres sanitaris. També va fer difusió d'un vídeo amb consells informatius bàsics per prevenir els efectes d'una possible onada de calor sobre la salut. Es va informar d'aquesta eina als CAP, a les oficines de farmàcia, així com a alguns ajuntaments i associacions que s'hi van interessar. Aquest any també es va difondre a centres sanitaris, ajuntaments i YouTube una videocàpsula amb consells.

- La distribució telemàtica feta de l'espai web del **Departament d'Empresa i Ocupació** ha disminuït en un 50% l'estiu de 2014 . La distribució es va adreçar a sectors que estan més exposats a altes temperatures. El nombre total de distribucions de l'espai web va ser de 27.330. El 64% d'aquestes distribucions es van fer a la demarcació de Barcelona, el 14% a Tarragona, 12% a Lleida, el 10% a Lleida.

Aquesta distribució va ser majoritària a les empreses petites i per tant en concordança amb la majoria del teixit empresarial del nostre país.

- El **Departament de Benestar Social i Família** va difondre el díptic a tots els centres mitjançant el seu lloc web, en l'àmbit temàtic de "Gent gran" i "Persones amb discapacitats".

IV. ANNEXOS

Annex 1

Model de carta enviada als ajuntaments per l'Associació Catalana de Municipis i Comarques

Benvolgut/da alcalde/essa,

Un any més es posa en marxa el **Pla d'actuació per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut (POCS)**, una iniciativa de l'Agència de Salut Pública de Catalunya i CatSalut, del Departament de Salut amb la col·laboració d'altres organismes de la Generalitat i les entitats municipalistes.

En cas d'una situació d'onada de calor, el Centre de Coordinació Operativa de Catalunya (CECAT) activaria el Pla de protecció civil de Catalunya per onada de calor (PROCICAT) que, en el supòsit de desplegar-se totalment, requeriria actuacions i procediments dels municipis.

Des de l'ACM us recordem la informació respecte a aquestes actuacions i procediments, que els municipis haurien de tenir en compte en cas d'onada de calor. Trobareu material de suport i tota la informació al següent enllaç de [Canal Salut](#).

Rebeu una cordial salutació.

President de l'ACM

President de la Comissió de Salut de l'ACM

Annex 2

Carta adreçada a tots els ajuntaments i ens locals adherits a la FMC

Assumpte: Pla d'actuació per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut (POCS 2014)

Benvolgut/uda alcalde/alcaldeessa,

Benvolgut/uda president/presidenta,

Des del dia 1 de juny i fins el 30 de setembre, el Departament de Salut, conjuntament amb el Departament de Territori i Sostenibilitat a través del Servei Meteorològic de Catalunya, ha posat en marxa el Pla d'actuació per prevenir els efectes d'una possible onada de calor sobre la salut (POCS).

L'objectiu d'aquest Pla és minimitzar els efectes de l'onada de calor a través de la coordinació de diverses actuacions preventives en diferents àmbits amb l'ajuda de prediccions meteorològiques, atès que la calor excessiva i sostinguda comporta un augment de la mortalitat, especialment en la gent gran i en les persones amb malalties cròniques, i també un increment en el nombre d'ingressos no programats als hospitals. Es consideren grups especialment vulnerables als efectes de la calor: la gent de més de 75 anys, els nadons, les persones amb discapacitats físiques o psíquiques que tenen limitada la mobilitat i l'autocura, els malalts crònics, les persones que viuen soles, les que viuen en condicions socials precàries i les que prenen medicació que actua sobre el sistema nerviós central.

Un any més, volem recordar-vos que els ajuntaments i consells comarcals tenen un paper molt important en l'aplicació del Pla, tant en el procés d'informació com en el de protecció de la població en el cas d'alerta o emergència, així com quan sigui necessari activar el Pla de protecció civil de Catalunya (PROCICAT).

Entre les actuacions preventives, caldria tenir identificats els col·lectius vulnerables a onades de calor. Per això és important que els ens locals disposin d'un **cens de la població de risc** que, des dels serveis socials del municipi s'haurà de contrastar amb els centres d'atenció primària de salut, i d'un **inventari dels centres de dia, d'internament i residencials climatitzats**.

D'altra banda, i a fi de garantir l'operativitat dels POCS en cas d'emergència, els ajuntaments hauran d'elaborar un **pla municipal d'emergència en cas d'onada de calor sostinguda** on es planifiqui la logística municipal per a la població afectada i que haurà de preveure, entre altres actuacions, l'habilitació de centres o instal·lacions d'acollida climatitzats, l'avituallament d'aquests, i la planificació dels serveis de transport públic o privat més adequats per traslladar la població crítica als centres habilitats i centres assistencials.

El Departament d'Interior posa a disposició dels ens locals una “**Eina per elaborar el cens municipal per onada de calor**”, que permet als municipis censar fàcilment les persones més vulnerables davant una onada de calor i inventariar els centres d'acolliment climatitzats:

[Plans de protecció civil a Catalunya](#)

Per obtenir més informació sobre el POCS 2014, informacions i consells per als ciutadans, així com accés al full informatiu de seguiment setmanal, podeu consultar el web del Departament de Salut:

[Pla d'actuació per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut \(POCS\)](#)

Finalment, el Servei Meteorològic de Catalunya informa diàriament sobre les situacions meteorològiques de risc a l'enllaç següent:

<http://www.meteo.cat/servmet/smr/index.html>

Amb la confiança que aquesta informació serà del vostre interès, rebeu una salutació cordial.

President

Barcelona, juny de 2014